

[K. J. Mortensen.]

udstrækning vil være nødvendigt med tilførsel af kapital på den måde, men til gengæld må det også være rimeligt, at denne samfundsskabte kapital, der skabes gennem skattefrie afskrivninger, erhvervstilskud under en eller anden form, eller hvad man kan kalde det, indgår i en fordeling, som foreslået gennem regeringens forslag om lønmodtagernes medejendomsret.

Jeg tror også, at et andet af industriens store problemer kan løses herigennem. Vi ser i dag, hvordan industrien mange steder mangler arbejdskraft. Dette kunne selvfølgelig let løses gennem en import af arbejdskraft fra andre lande og må måske også til dels løses ad denne vej. Vi må bare huske på, at samtidig med at vi antager arbejdskraft her til landet fra andre steder, forpligter vi os efter min mening til at give disse arbejdere muligheder for at gå ind i det danske samfund på lige fod med danske statsborgere både med hensyn til social sikring og til uddannelse etc. og ligeså til at løse deres boligproblemer. Disse ting kan måske betyde en ekstra udgift for samfundet. Jeg tror derfor, at det vil være bedre, såfremt man gennem fornuftige rationaliseringer og bedre arbejdstilrettelægning kan skabe højere produktivitet, og jeg er stadig væk af den opfattelse, at såfremt medarbejderne kommer med ind i arbejdstilrettelægningen, vil der kunne ændres væsentligt på spørgsmålet om arbejdskraftmangelen.

Jeg må åbent erkende, at jeg er modstander af akkordsystemer. Jeg er det ud fra den betragtning, at akkordsystemer og det enorme pres, der ofte lægges på arbejderne herigennem, er medvirkende til at skabe en yderligere tilgang af ansøgninger om førtidspension og invalidepension og dermed også en forøget udgift for samfundet.

Jeg erkender, at det har været nødvendigt af hensyn til samfundets indtjening at skabe en forøget produktivitet, samtidig med at akkordsystemerne vel nok har været medvirkende til at løfte lønningerne rundt omkring. Dette kan opnås gennem akkordsystemet, men jeg tror, at man kunne skabe den samme produktivitetsforøgelse gennem en bedre arbejdstilrettelægning på arbejdspladserne. Der er nok ingen tvivl om, at der går en hel del arbejdere rundt på virksomheder med tanker og ideer om ændring i

arbejdstilrettelægningen, som kunne være til stor fordel for virksomheden, men disse ideer kommer ikke frem, fordi mange medarbejdere trods alt stadig væk har den indstilling, at det kun er arbejdsgiveren og kapitalen, der får fordelene af de ændringer, der sker.

Jeg ved godt, at man har forslagskasser på en hel del virksomheder, der belønner den slags ideer, men vi må vel også erkende, at når man ser på præmieringen, ligger den tit på en promille af den gevinst, der kan opnås. også på dette punkt vil en stor del af problemerne kunne løses med forslaget om økonomisk demokrati.

Ydermere tror jeg, der er grund til at se på, om den rationalisering, vi har foretaget i danske virksomheder, er tilstrækkelig. Jeg tror, at der kan skaffes arbejdskraft gennem rationalisering, uden at dette virker som det store arbejds-pres på arbejdstagerne. Jeg tror også, at man i videre udstrækning end hidtil vil være i stand til at få arbejdstagerne til at forstå, at en rationalisering er nødvendig, hvis man blot gennem arbejdstagernes repræsentanter i virksomhedsledelsen er i stand til at forklare arbejdstagerne, hvorfor man rationaliserer, og samtidig tager en drøftelse om rationaliseringen, således at denne ikke virker som en trussel om ledighed i stedet for. Det er altså simpelt hen et spørgsmål om information. Jeg tror slet ikke, den danske arbejder er så bange for rationalisering, hvis det forklares hvorfor og hvordan.

Der skældes jo i øjeblikket ud over den store mængde arbejdskraft, som det offentlige inddrager, og jeg var da glad for at høre, at repræsentanter for Dansk Arbejdsgiverforening i sidste uge bekræftede, at selv om det offentlige tog en stor del af arbejdsstyrken, måtte man erkende, at det også kunne være nødvendigt af hensyn til de private erhvervs videre drift. Der vil formentlig nok kunne spares arbejdskraft mange steder, hvorfor jeg også mener, at vi stadig væk skal satse på, at vi er i stand til at omskole og uddanne medarbejdere til de poster, som bliver nødvendige, idet alene vor tilslutning til EF kan betyde, at flere industrier må omlægge deres drift.

Et andet problem for et land som Danmark uden særlige råstoffer er imidlertid, hvorledes man bedst udnytter de råstoffer,